

МІСЦЕ ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВ У КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ПІДРУЧНИКАХ І ПОСІБНИКАХ З МОВИ ІВРИТ ДЛЯ 3 І 4 КЛАСІВ

Н. В. Бакуліна, к. пед. н.

Проблема оцінювання якості навчання є однією з центральних як у загальнодидактичному дискурсі, так і окремих методик, зокрема методики навчання мови іврит у школах із навчанням українською мовою.

Під час розроблення проблеми науково-методичного забезпечення контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів початко-

вих класів з мови іврит на засадах компетентнісного підходу, зокрема у ході конструювання підручників і посібників для учнів 3 і 4 класів, виникло ключове питання: яке саме місце в підручниках і посібниках посідає процес оцінювання, що застосовується як з метою перевірки засвоєного, так і заради корекції знань?

У результаті наукових розвідок і здійснення експериментальної діяльності ми виділили основні цілі, функції, типи оцінювання, ступінь його деталізації у підручниках/посібниках як для вчителя, так і для учнів, а також типи вимірювань і завдань для контролю та корекції набутих знань і рівнів сформованості предметних компетентностей. Виходячи з проміжних результатів дослідження можна зазначити, по-перше, важливість зворотного зв'язку між оцінюванням знань й умінь і навчальними цілями як навчального процесу в цілому, так і відповідного розділу або теми, по-друге, відповідність змісту оцінювання завданням підручника/посібника.

Також у процесі розроблення компетентнісно орієнтованих підручників і посібників необхідно враховувати не лише загальновідомі функції оцінювання — орієнтація, регулювання, сертифікація, що пов'язані з об'єктами навчання і видами реєсптивної, пізнавальної, практичної та поведінкової діяльності учнів, а й непрямі функції, зокрема зміцнення впевненості у собі, виховання самостійності, інтеграція знань тощо.

Під час дослідження ми дійшли таких висновків: для реалізації компетентнісно орієнтованого підходу до навчання мови іврит у 3—4 класах у процесі створення підручників і посібників необхідно включати до їх складу спеціальні розділи, присвячені оцінюванню, що мають відповідати розглянутим темам і навчальним завданням; у підручниках має бути чітко представлено теми та критерії оцінювання, адже це сприяє значному підвищенню успішності учнів. Контрольні вправи та завдання у підручниках і посібниках варто розташовувати від простого до складного, відповідно позначаючи рівень їх складності. У таких підручниках і посібниках має бути представлено завдання для перевірки практичних навичок, уміння використовувати набуті знання у реальних життєвих ситуаціях, у тому числі інтегративних, уміння реалізовувати власні творчі проекти, користуватися аналітичними та синтегичними прийомами мислення.

Необхідною складовою таких підручників і посібників мають стати також вправи та завдання для здійснення орієнтаційного (прогностичного), формувального, видиреджувального та підсумкового типів оцінювання. Для цього у підручниках/посібниках мають бути завдання для оцінювання набутого досвіду з урахуванням просування вперед, вправи на практичне застосування, наведення прикладів правильно о виконання вправ, наведення окремо розташованих відповідей до вправ. Тексти

до завдань мають заохочувати учнів до роботи. Підручник/посібник має пропонувати учням додаткові вирази та завдання як для поліпшеного вивчення, так і на допомогу слабким учням. Також доцільно включати матеріал для підготовки до підсумкового оцінювання.

Об'єктивне оцінювання має керуватися результатами вимірювання як рівня відставання (розриву), так і абсолютного рівня сформованості предметних компетентностей. Так, наприклад, для вимірювання ступеня відставання/корекції знань та набутих умінь можна запропонувати попередні та заключні завдання/тести до певного навчального розділу/теми, оцінювання рівня просування учнів за певний період часу, два тести/дві контрольні роботи, розведені в часі, між якими проведено корекцію знань та умінь, а для вимірювання абсолютного рівня знань -- тестові завдання для визначення рівня підготовки, систему з 8–10 завдань однакової складності на одну й ту саму тему, з яких учні повинні успішно виконати щонайменше 6–8, підсумкове оцінювання тощо. Обов'язковою складовою компетентісно орієнтованих підручників мають бути також завдання для самооцінювання, що формуватимуть навички самоконтролю та самокорекції та стимулюватимуть подальший розвиток учнів.

Таким чином, проблема оцінювання потребує ґрунтовного розроблення, має посідати почесне місце у підручниках/посібниках і бути невід'ємною складовою у компетентісно орієнтованому навчанні мови іврит у 3–4 класах шкіл із навчанням українською мовою.